

«ЖАҢА
РЕФОРМАЛАР –
ЖАҢА
ӨЗГЕРІСТЕРДІҢ
БАСТАУЫ»

– Сот жүйесін жаңғырту, сотқа деген сенімді нығайту мақсатында көптеген реформалардың жүзеге асырылғаны белгілі. Дербес кассациялық соттар – сол ілкімді жобалардың бірі. Бұл бастаманың қолға алынуына не себеп болды?

– Кез келген реформаның түпкі мақсаты – құқықтық, зайырлы мемлекет орнатып, халыққа жайлы да қауіпсіз орта қалыптастыруға, азаматтардың құқығы мен бостандығын мінсіз қорғауға бағытталған. Жүйелі реформа бір күнде жасалмайды. Жаңа реформалар – сөзсіз жаңа өзгерістердің бастауы, мұны жаңа кезеңге қарай жасалған батыл қадам десек қателеспейміз. Жалпы алғанда, бүгінгі күні қолға алынған реформалардың формуласы қарапайым. Ол: «Күшті Президент, ықпалды Парламент, естітін Үкімет» ұстанымына негізделген. Дербес кассациялық соттардың қолданысқа енуі дәл осы формуланың өлшемі, үлгісі іспеттес. Өйткені, кассациялық сатыға қатысты қоғамда жиі өкпе-реніштің айтылып келгені ешкімге жасырын емес. Ел тілегін естудің, халық үніне құлақ асудың нәтижесінде көпшіліктің базынасы Мемлекет басшысының назарына жетті. Республиканың түкпір-түкпірінен түсетін істерді түгелдей қарап таразылауға кассациялық алқаның мүмкіндігі жоқ екенін білген Президент Қасым-Жомарт Тоқаев: «Кассациялық алқада қаралатын істер аз, ол азаматтардың қажеттілігіне сәйкес келмейді».

(Жалғасы 5-бетте)

БҮГІНГІНІҢ БАС ТАҚЫРЫБЫ

БҮЛ ТЕК СПОРТТЫҚ БӘСЕКЕ ЕМЕС,
ЫНТЫМАҚ ПЕН БІРЛІКТІҢ,
ПАТРИОТТЫҚ РУХТЫҢ ҮЛГІСІ

Қазақстан Республикасы Судьялар одағының XI спартакиадасының іріктеу ойындары жоғарғы деңгейде өтті.

(Жалғасы 2, 3-беттерде)

ТАЛҚЫ

«ШИКІ» ЗАҢ ТУРА ТӨРЕЛІККЕ
ДЕГЕН КҮМӘНДІ КӨБЕЙТЕДІ

Еліміздің қылмыстық заңнамаларында біртұтастық жоқ. Олардың арасында қайшылықтар бар. Осының салдарынан құжаттардың қорғау әлеуеті төмендеген. Бұл жөнінде жуырма елордада «ҚР Қылмыстық кодексіне, Қылмыстық-процестік кодексіне, Қылмыстық-атқару кодексіне және Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне 10 жыл: нәтижелері, қолдану тәжірибесі және келешегі» тақырыбында өткен халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференцияда айтылды.

Аталмыш заңнамалар соңғы 10 жыл ішінде көптеген өзгеріске ұшырапты. Мәселен, Қылмыстық кодексі 98 рет, Қылмыстық-процестік кодексі – 101, Қылмыстық атқару жүйесі туралы кодекс – 48, Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекс 191 рет түзетілген. Осы шаралар барысында конституциялық және салалық құқықтық қағидаттар, сондай-ақ ғылыми және

криминологиялық негіздеме ескерілмепті. Конференцияға – ҚР Парламентінің депутаттары, ҚР Конституциялық Соты мен Жоғарғы Соттың өкілдері, уәкілетті мемлекеттік органдар, адвокаттар қауымдастығы, шетелдік және қазақстандық оқу орындарының жетекші ғалымдары, сондай-ақ құқық саласындағы жас мамандар қатысты. Сонымен

қатар Ресейдің заңгер ғалымдары да келіп, өз елдеріндегі қылмыстық және әкімшілік заңнаманы реформалау тәжірибесімен бөлісті және екі елдің құқықтық жүйесінің дамуының ұқсас және әртүрлі векторларына қатысты ойларын ортаға салды.

Осылайша алқалы жиын еліміздің қылмыстық және әкімшілік заңнамасы саласындағы негізгі мәселелер мен жетістіктерді талқылайтын ауқымды алаңға айналды. Мұнда негізінен азаматтың құқықтары мен бостандықтарына ең қатал шектеулер қолданылатын саласы ретінде қылмыстық әділет жүйесіне Конституциялық ықпалдың мәні туралы маңызды сұхбат болды.

Бұлай болуы заңды да еді. Өйткені, Конституцияда адам, оның құқықтары мен бостандықтарын ең жоғары құндылық ретінде

айқындалған. Алайда бұл құқықтар мен бостандықтарға заңмен белгіленген шектеулер қойылуы мүмкін және бұл шектеулер тек басқа конституциялық игіліктерді қорғау мақсатында ғана қолданылады. Жиында сөз алған ҚР Конституциялық Сотының төрағасы Эльвира Әзімова осы тұрғыда өз тұжырымдарын ортаға салып, жиын тақырыбының мәні мен маңызын ашып берді. Әзімова ханым аталмыш шектеулердің Қылмыстық әділет саласында дәл және қатал сақталуының ерекше маңыздылығын атап көрсетті. Өйткені бұл сала биліктің заң аясында әрекет етуге және қоғам мүддесі мен жеке құқықтардың арасындағы тепе-теңдікті сақтауға қаншалықты қабілетті екенін көрсететін «лакмус қағазы» десе болады.

Эльвира Әбілқасымқызының айтуынша, 2023 жылы Конституциялық Сот қайта құрылғаннан бері 500-ге жуық шешім шығарыпты, оның 71-і нормативтік қаулы. Бұл шешімдердің шамамен 40 пайызы қылмыстық, қылмыстық іс жүргізу және қылмыстық-атқару заңнамаларына қатысты.

(Жалғасы 4-бетте)

6-бет

Жүзден жүйрік, мыңнан тұлпар баптаған білім ордасы

7-бет

Маусымдық жұмыстар басталды

8-бет

Шетелдік тағылымдама шеберлікті шыңдайды

ЖОЛ САПАСЫ

МАУСЫМДЫҚ ЖҰМЫСТАР БАСТАЛДЫ

Көктем шығып, жер дегдіген уақытта елімізде жол жөндеу жұмыстары басталады. Бұл кезең тек жол салушылар үшін ғана емес, сонымен қатар құрылыс сапасын қадағалайтын мамандар үшін де маңызды. Жол жабыңдысының сапасы пайдаланылатын асфальттың құрамына тікелей байланысты. Осыған орай, «Жол активтері сапасының ұлттық орталығының» аймақтық бөлімшелері жол-құрылысы маусымының алдында асфальт-бетон зауыттарына (АБЗ) тұрақты түрде тексеріс жүргізуді бастайды.

Зауытты тексеру 16 негізгі тармақты қамтитын асфальт-бетон зауыттарынан асфальт-бетон қоспаларын шығару мен оның сапасын бақылау жөніндегі қағида негізінде жүзеге асады (қоспа түрінің көлемін сақтау, компонентті мөлшерлеу дәлдігін тексеру, экологиялық қауіпсіздік туралы шара). Ол шикізатты таңдау мен дайындаудан бастап, төсеу алдында дайын қоспаны бақылауға дейінгі өндірістің барлық кезеңін қамтиды.

– Біз Көлік министрлігінің тапсырмасы бойынша жергілікті жолдардың сапасын арттыру аясында тексеру жүргізіп жатырмыз. Елдегі барлық 415 зауыт нарыққа шықпас бұрын тексеріледі. Егер сәйкессіздік анықталған жағдайда тапсырыс берушіге теріс қорытынды жібереміз. Бір сөзбен айтқанда, өнімнің елімізде қабылданған стандарттарға сәй-

кессіздігі қорытындыда расталады, – деді «Жол активтері сапасының ұлттық орталығы» ШЖҚ РМК Инженерлік-техникалық бөлімінің бастығы Өтеген Қанатбаев.

Көлік министрлігінің талабына қарай, әрбір зауытты тексеру шеңберінде мамандар өнімнің белгіленген стандарттарға сәйкестігін бағалап, битумның, инертті материалдардың сапасы мен технологиялық үдерістердің сақталуын бақылайды. Зертханада материалдың талапқа сай екеніне көз жеткізу үшін қоспа үлгілері мұқият талданады.

Бұл сынды тексеру тек нормативті сақтауға ғана емес, ең бастысы жол қозғалысына қатысушының қауіпсіздігіне бағытталған маңызды жұмыс. Өйткені асфальттың сапасы жолды пайдаланудың мерзімі мен автокөлік жүргізушінің қауіпсіздігіне тікелей байланысты. Сондықтан

бақылау тек өндірісті ғана емес, сонымен қатар компонентті сақтау мен тасымалдауды да қамтиды. Бұл қолданылатын өнімнің тұрақтылығы мен жоғары өнімділігін қамтамасыз етуге, жолдағы сапаны жүйелі бақылау мен жыл сайынғы ықтимал ауытқуды уақытылы анықтауға, оны тез жоюға мүмкіндік береді.

«Жол активтері сапасының ұлттық орталығы» ШЖҚ РМК өз жұмысын жалғастырып, бақылаудың жоғары деңгейін қамтамасыз ету арқылы заманауи, қауіпсіз жол инфрақұрылымын дамытуды үлкен

ның уақыты, күні мен орны туралы бұқаралық ақпарат құралдарында хабарландыру жариялауға құқылы.

7. «Алтын-Ай 1» ЖШС (БСН 231140018719) жарғылық капиталының азайғаны туралы хабарлайды. Шағымдар хабарландыру жарияланған күннен бастап 1 ай ішінде мына мекенжай бойынша қабылданад: Астана қаласы, Алматы ауданы, Алексей Петров көшесі, 19-үй, н.п. 9.

12. «ПРИМА АГРОСОЮЗ» ЖШС-і (БСН 190340000443) «Planto» ЖШС (БСН 230240015428) өзіне қосу жолымен қайта ұйымдастырылып жатқанын хабарлайды. Талап-шағымдар осы хабарландыру жарияланған күннен бастап екі ай ішінде мына мекенжай бойынша қабылданады: ШҚО, Өскемен қаласы, Самар тас жолы, 17-ғимарат, пошта индексі 070000.

13. «Planto» ЖШС-і (БСН 230240015428) «ПРИМА АГРОСОЮЗ» ЖШС-нің (БСН 190340000443) құрамына қосылу арқылы қайта құрылатынын мәлімдейді. Талап-шағымдар осы хабарландыру жарияланған күннен бастап екі ай ішінде мына мекенжай бойынша қабылданады: ШҚО, Өскемен қаласы, Самар тас жолы, 17-ғимарат, пошта индексі 070000.

15. «ДЭН» Бірлескен кәсіпорын» ЖШС (БСН 930440000334) өзінің жарғылық капиталы 23 502 793,85 (жиырма үш миллион бес жүз екі мың жеті жүз тоқсан үш теңге сексен бес тиын) теңгеге төмендегені туралы хабарлайды. Шағымдар хабарландыру жарияланған күннен бастап бір ай ішінде мына мекенжай бойынша қабылданады: Алматы қаласы, Медеу ауданы, Қажымұқан көшесі, 86-ғимарат, 4-қабат.

МҰРАГЕРЛІК

3. 2025 жылдың 6 қаңтарында Жумабайқызы Зираның қайтыс болуына байланысты артынан мұрагерлік іс ашылды. Мұрагерлері немесе мұра туралы білгісі келгендер төмендегі мекенжай бойынша: Алматы облысы, Іле ауданы, Өтеген батыр ауылы, Титов көшесі, 41Б ғимарат, 210-211 кабинет, нотариус Е.Б.Бекқожаевқа хабарлассын. Тел. 87071624991, 87781624993.

4. 10.04.2025 жылы Иманбаев Марат Ильсовичтің қайтыс болуына байланысты барлық мұрагерлеріне нотариус А.С.Жанакүлованың кеңсесіне мұраға құқық туралы куәлік алуға келуін сұраймын. Мекенжайы: Қызылорда қаласы, Мұратбаев көшесі, 36-үй, 35-пәтер, тел. 87052700001.

5. 14.10.2022 жылы Атамбаев Рахман Егембердиевичтің қайтыс болуына байланысты барлық мұрагерлеріне нотариус А.С.Жанакүлованың кеңсесіне мұраға құқық туралы куәлік алуға келуін сұраймын. Мекенжайы: Қызылорда қаласы, Мұратбаев көшесі, 36-үй, 35-пәтер, тел. 87052700001.

8. 2009 жылдың 4 наурызында қайтыс болған Қожатаев Әбдірақтың артынан мұрагерлік іс ашылды. Мұрагерлері немесе мұра туралы білгісі келгендер болса, нотариус Ф.А.Шардарбековке келулеріңіз керек. Мекенжайы: Қызылорда облысы, Шиелі ауданы, Шиелі кенті, Т.Рысқұлов көшесі, 5-ғимарат, тел. 87022334499.

жауапкершілікпен жүргізеді. Таяуда Астанадағы «Қаз Снаб Строй Сервис» деген мердігер мекеменің зауытына аталған орталық мамандарымен бірге бардық. Мұнда ұсақ және ірі асфальт-бетонды қоспалар шығарады. Құрамында құм, ірілі-ұсақты қиыршық тастар бар. Оған қосымша битум қоспасы да жасалады. Ол – отандық мұнай қалдығынан істелген битум қоспасы. Мұндағы инертті материалдың бәрі отандық өнім. Астана айналасындағы, әсіресе Тас бұлақты иектеген Майлытаудағы карьерлерден алынған тастардан жасалады.

«Бұл – озық технологиямен жұмыс істейтін елордадағы бетке ұстар мердігер компанияның бірі. Жоғары талапқа сай сапамен жұмыс істеуіне қажетті асфальт-бетон зауыттары мен зертханасы бар. Расын айтқанда, осы мердігер компания бүгінде елорданың ішкі жолын 50 пайыз қамтамасыз етумен қатар, Астанадан шығатын үлкен жолдарға да өнімін жіберіп отыр. Республика бойынша осындай асфальт-бетон зауыты 415, оның 18-і елордада», деді бөлім бастығы. Оның айтуынша, елдегі асфальт-бетон зауыттарының саны көп болғанымен, бірқатарының техника-технологиясының тозығы жеткен. Олар талапқа сай материал шығара алмайды. Әйтсе де, зауыттарды жаңарту жұмыстары үздіксіз жүргізіліп жатыр. Себебі бүгінде Үкімет республикалық жолдарға қарағанда, жергілікті жолдарға баса назар аударып тұр.

Соған орай өңірлердегі асфальт-бетон зауыттарына да сұраныс арта түсті.

«Өкініштісі, зауыт саны көп болғанымен, бірнешеуінің техника технологиясы тозғандықтан, қазіргі талаптарға сай өнім бере алмайды. Десек те басым көпшілігі сағатына 100 тоннадан бастап, 380 тоннаға дейін асфальт-бетон шығарады. Зауыттағы асфальт-бетон жасаушы қондырғылар Германия, Италия, Украинадан әкелінгенімен, отандық стандартқа сай технологиямен өнім жасайды», – деді Ө.Қанатбаев.

Былтыр Астанадағы жол құрылысына 100 млрд теңге бөлінген. Бұл – өте ауқымды қаржы. Оның бір бөлігі зауыт қондырғыларын жаңартуға жұмсалған. Сапа орталығының мамандары дайын асфальтты тексеру барысында оның құрамына қандай материалдар мен қоспалар қолданылатынын сұрадық. Айдос Төлеутаевтың айтуынша, бұл асфальт-бетон «ШМА-20» полимерлі маркасымен шығарылады. Оның құрамында түрлі көлемдегі қиыршық тас, минералды ұнтақ және полимер қосымшалары бар. «Өнім алдымен зертхана сынағынан өтіп, сапасы талапқа сай болса, өндірістік іске қосылады. Зауытта осындай өнімнің 8 түрі шығарылады. Тапсырысқа қарай кез келгенін тез арада жасап бере аламыз», – деді зауыт басшысы.

Аружан МАУЛЕНБАЙ,
«Заң газеті»

Баспасөз – 2025

Құрметті оқырман!

«Заң газеті» және «Юридическая газета» газеттеріне және «Заң» журналына жазылу жыл бойы жалғасады. Әр айдың 25-іне дейін жазылсаңыз, басылымдар келесі айдан бастап қолыңызға тиеді.

Біздің басылымдарға «Қазпошта» АҚ бөлімшелері, «Қазпресс» ЖШС дүңгіршектері және Алматы қаласындағы «Дауыс» жүйесі арқылы жазылуларыңызға болады.

Жазылу индекстері:

«Заң газеті»

жеке тұлғалар үшін – 65921,
заңды тұлғалар үшін – 15921

✉ zanreklama@mail.ru

9. 2025 жылдың 4 қаңтарында қайтыс болған Спанов Құдайбергеннің артынан мұралық іс ашылды. Мұрагерлері немесе мұра туралы білгісі келгендер болса, нотариус Ф.А.Шардарбековке келулеріңіз керек. Мекенжайы: Қызылорда облысы, Шиелі ауданы, Шиелі кенті, Т.Рысқұлов көшесі, 5-ғимарат, тел. 87022334499.

11. 22.06.2023 жылы Раймбеков Мейрамбек Байузаковичтың қайтыс болуына байланысты барлық мұрагерлері нотариус А.С.Жанакүлованың кеңсесіне мұраға құқық туралы куәлік алуға келуін сұраймын. Мекенжайы: Қызылорда қаласы, Мұратбаев көшесі, 36-үй, 35-пәтер, тел. 87052700001.

ӘРТҮРЛІ

2. «Алматинский технологический университет» АҚ талапкері «Саулет Қурылыс» ЖШС (БСН 050740002763), «Эксплуатация и обслуживание жилищно-деловой слободы» ЖШС (БСН 090940013347) және «Nikolsky Investment» ЖШС (БСН 211140014950) жауапкерлеріне қарсы азаматтық іс бойынша 7527-25-00-2/5693 нөмірлі істің қаралып жатқандығы туралы хабарлайды. Аталған іс бойынша алдын ала сот отырысы 2025 жылғы 30 мамырда сағат 15:30-да Алматы қаласының мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотында өтеді. Қазақстан Республикасының Азаматтық процестік кодексінің 127-бабы 1-бөлігіне сәйкес, іске қатысатын тұлғалар шақырылған немесе хабарлануы тиіс адамдар сотқа келмеген жағдайда, сот отырысы-

ЖАРНАМА БӨЛІМІ:

Алматы қаласы
Тел.: (727)292-43-43

8 (708) 929-98-74

E-mail:
zanreklama@mail.ru

ЖАРНАМА ҚАБЫЛДАЙТЫН ОРЫНДАР:

«Media page kz» ЖК, ZANGAZET.KZ - Алматы қаласы, Ақтоқын көшесі, 4Б, 1 қабат, 1 кеңсе, www.zangazet.kz, WhatsApp: 8 707 388 40 80.

ИП «Profy Agency kz»
Тел. 8 705 185 75 73, 8 701 739 27 83, 8 747 280 09 12, 8 707 895 21 99.
г.Алматы, пр.Абылай хана, 60, оф.509
e-mail: zan-info@mail.ru, www.zan-info.kz

«КАИROS» ЖК, Алматы қаласы, Жібек жолы даңғылы, 55, Пушкин көшесімен қиылысы, «Алма» СО, 4 қабат, ресепшн, тел.: 271-49-39, 8707 705-92-22. E-mail: kaldybayeva@mail.ru. Барлық хабарландыруды What's app бойынша қабылдаймыз.

ЖК «Gold Capital» Нұр-Сұлтан қ., Абай көшесі, 78, 105-кеңсе. Тел.: 8 (7172) 52-02-11, 8(702)839-90-86.

«Sokrat-PV» Юридическое агенство» ЖШС, Павлодар қаласы, Крупская көшесі, 61, кеңсе 23.
Телефон: 87027159520; 87182221266 (жұмыс).

«Назар-1 фирмасы» ЖШС («РУТА» ЖА), директоры Кривилова Татьяна Ивановна. Шымкент қ., Г.Ильяев көшесі, 47 (Шаймерденов к. бұрышы) RBK банктің жанында, Тел.: 8 (7252) 53-40-48. WhatsApp : +7-705-705-31-31. E-mail: nazar.reklama@gmail.com

ЖК «TRade and service», Алматы қ., ш/а Жетісу-3, 55/133.

ЖК «Аюбаева», Қарағанды қ., Жамбыл көшесі, 11. Тел.: 8 (7112) 42-00-71.

«Грация» ЖШС, Атырау қаласы,Махамбетов көшесі, 107-а, 2-бөлме, тел.: 32-14-29, 30-65-24, 8701 920 4538.

«ЮрСлужба» ЖШС, Көкшетау қ.,Е. Өуелбеков көшесі,129. Тел.: 8 (7162) 25-77-17,8(747) 8097074.

«Версия-Пресс» ЖШС, Павлодар қ.,Естай көшесі 40. Тел.: 8 (7182) 32-47-67,32-49-04

Қалиасқаров Нұрлан Нұрғисынулы ЖК, Петропавл қ., К.Сүтішев көшесі, 58, 30-бөлме, 3-қабат. Тел.: 8 (7152) 46-02-57, ұялы тел.: 8 (777) 572-29-91,8 (701) 315-54-59.

ЖК «Бакирова Г.», Шымкент қ., Желтоқсан көшесі, 18. Әділет Департаментінің жанында. Тел.: 8 705 714 58 77.

Михеева Ольга Станиславовна ЖК, Қостанай қ.,Гоголь көшесі,110,ВП 67 (Чехов-Гоголь көш. қиылысы), Тел.: 8-714-2-50-97-07, ұялы тел.: 8-7758847211,8-7053506918.

«Озат-1» ЖШС, Ақтөбе қ., Алтынсарин көшесі 31. Тел.: 8 (7132) 40-41-05, ұялы тел.: 87774348344 және Ақтау қаласы.

ЖК «SAPA KZ» Атырау қаласы, ұялы тел.: 87781063779, e-mail: zan-at@mail.ru.

«Юридическая фирма «Консультант» ЖШС Орал қ., Л.Толстой көшесі, 28. Тел.: 8 (7112) 50-88-05.

«Реклама» ЖШС, Орал қ., Достық-Дружба даңғылы, 182. Тел.: 8 (7112) 50-47-34.

«Компания Жете» ЖШС, Талдықорған қ., ш/а Молодежный 3-үй, 1-п. Тел.: 8(7282) 24-29-66,87058147221.

ЖК Гавриленко И.И., Қостанай қ.,пр. әл-Фараби 119-үй, 407-А бөлме. Тел/факс: 8 (7142) 53-63-21.

«Жас Отау» ЖК Қыдырбаева Н.Н.Қызылорда қ., Әйтеке би көшесі, 27. Тел.: 26-45-89, ұялы тел.: 8 (777)402-28-28; 8 (700) 332-24-78

ЖК Тажикбаева, Тараз қаласы,Қойкелді көшесі 158 а,ЖҚО аумағы. Ұялы тел.: 87017268772, 87054422939.

ЖК Новоселова Лилия, Петропавл қаласы, Қазақстан Конституциясы көшесі, 28-үй, 1-қабат. Тел.: (87152) 46-74-77, 8-777-228-64-13.

ЖК «Reklam Service», Тараз қаласы, Төле би көшесі,73 (ауладан кіру). Тел.: 8(7262)502222, ұялы тел: 87019457336 Татьяна.

ЖК «Вьдай», Өскемен қаласы, 60. Тел.: 8(7232) 578414,ұялы тел.: 87772256506.